

Jornada **Consell de Relacions Laborals** (5 de maig 2022)

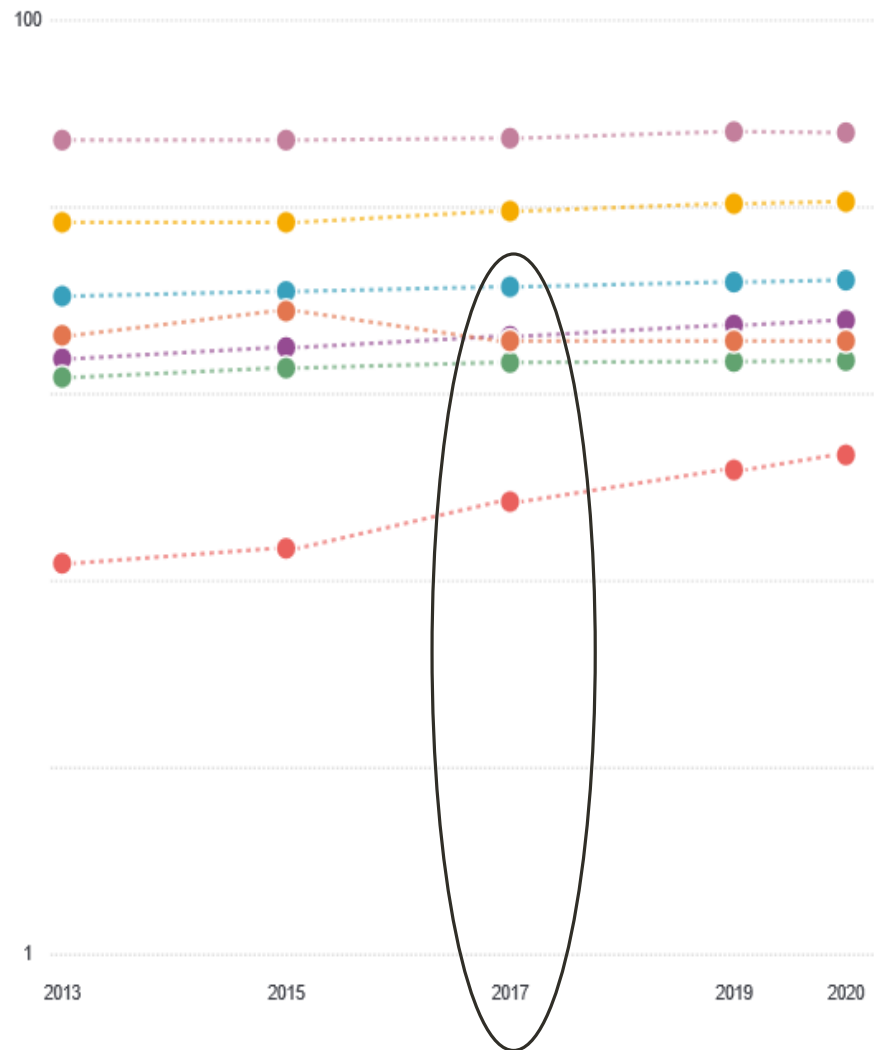
Usos dels temps en el mercat de treball

10 objectius pendents per a la negociació col·lectiva.

Una visió de context

PILAR CARRASQUER OTO
Centre d'Estudis Sociològics sobre Vida Quotidiana i Treball (QUIT)
Institut d'Estudis del Treball (IET)
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

European Institute for Gender Equality, Gender Equality Index 2019

<https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2020/country>

<https://eige.europa.eu/news/gender-equality-index-2017-progress-snails-pace>

S'avança ... però molt lentament

EIGE Informe 2021:
Es continua avançant lentament

Quines son les tensions de fons en relació al temps de treball?

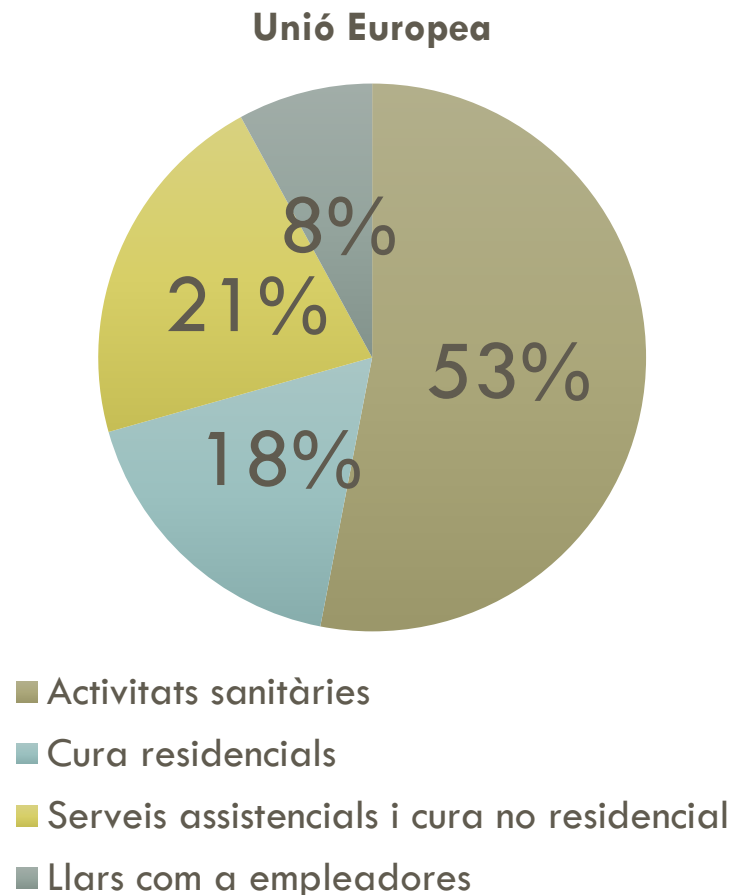
- Les transformacions en l'ocupació
- Les transformacions en les formes de vida
- Tenir present que el temps de treball és una qüestió de gènere

Les transformacions a l'ocupació

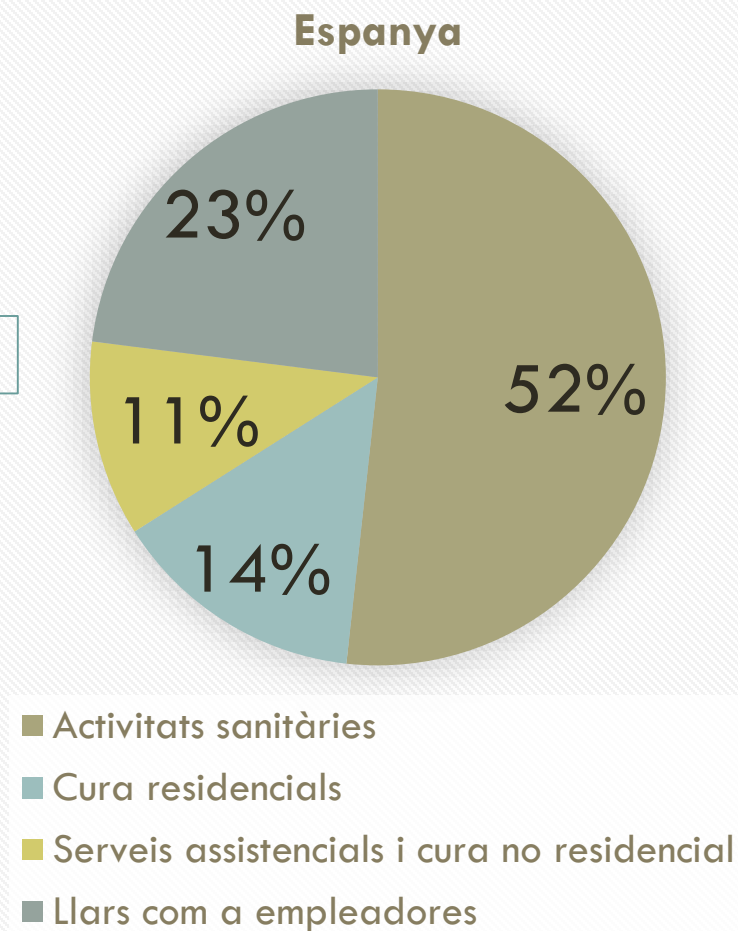
- Heterogeneïtat
- L'auge i diversificació dels serveis
- Els serveis d'atenció a les persones
- L'impacte de les innovacions tecnològiques i de gestió
- ...

Estructura productiva
Pluralitat d'actors

Població ocupada en activitats de cura: sanitàries, activitat de cura residencial, serveis assistencials i cura no residencial i llars com a empleadores. UE i Espanya. 2020

≈ 12% PO

Les transformacions en les formes de vida

- Les parelles/ llars de doble ingrés
- L'auge de les famílies monoparentals (monomarentals!)
- ... La provisió de treball de cura

Noves demandes i exigències
temporals

El temps de treball: una qüestió de gènere

- Temps treball $\neq$ jornada laboral
- Temps treball producció $\neq$ Temps treball domèstic-familiar
- Temps de treball / No treball (Oci)... O més treball??

Dimensió qualitativa del temps
Nous conceptes: Temps de Treball Total
Distints temps socials en interacció

UE-28. EWCS. Població ocupada de 15 i més anys

Treball domèstic i de cura

- Dones: 22h setmanals x 52 setmanes = **1144 h. any**
- Homes: 9h setmanals x 52 setmanes = **468 h. any**
- [Eurofound](#) ((2017). Sixth European Working Conditions Survey – Overview report (2017 update). Luxembourg: Publications Office of the European Union, p. 117

Temps de treball total

- Homes: **53h/setmana** i dones: **58h/setmana**: les europees treballen unes **4 setmanes** més l'any que els europeus
- Eurofound (2018). [Striking a balance: Reconciling work and life in the EU](#). Luxembourg: Publications Office of the European Union, p. 24.

Crisi

- Polítiques conciliació clàssiques
- Flexibilització i intensificació temps treball producció

Post crisi

- Polítiques coresponsabilitat (permís paternitat, altres permisos)
- ... En context d'ocupació precària

Pandèmia

- Teletreball
- La tensió producció/reproducció... dins la llar

III i IV Acord per a
l'Ocupació i la
Negociació
Col·lectiva
(2015-2020).
IV i V Acords
Interprofessionals de
Catalunya
(CTESC, 2021)

La pandèmia

“Las mujeres también continúan enfrentándose a unos efectos desproporcionados y siguen siendo menos optimistas sobre su futuro que los hombres. (...) La pandemia ha afectado asimismo al equilibrio entre vida laboral y personal de las mujeres más que al de los hombres, con mayor repercusión en las mujeres por lo que respecta a reducción de las horas de trabajo, y una mayor probabilidad de pérdida del trabajo entre las mujeres jóvenes que entre los hombres. En particular, la carga de las responsabilidades de cuidado creció durante la pandemia en el caso de las mujeres”.

[Eurofound \(2020\), Living, working and COVID-19, COVID-19 series, Publications Office of the European Union, Luxembourg.](#) (Capítol 3, fonamentalment)

Vegi's també [Eurofound](#) (2021) per impacte gènere-sector i treball des de casa i/o teletreball.

Es difuminen les coordenades
temps/espai de treball

- ❖ No complementarietat temps de treball(s)
- ❖ No dins /fora espai laboral

Quins reptes per a la negociació col·lectiva?

- La mirada
- El (s) Temps de Treball (s)
- Les cultures organitzatives

La mirada

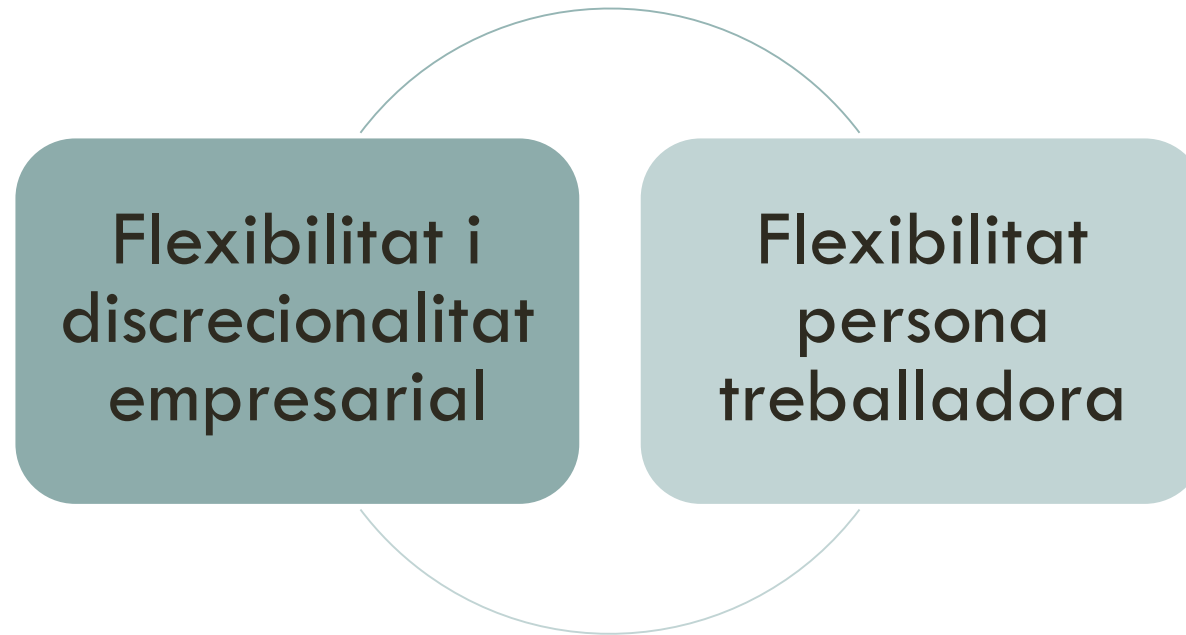
Pot la negociació col·lectiva ser aliena al que ocorre en el rerefons de l'empresa i del mercat laboral?

Pot la negociació col·lectiva ser aliena a les relacions de gènere a l'ocupació?

Un exemple: OIT (2016). *Labor Relations and Collective Bargaining. Negotiating for gender equality.* Issue Brief n°4. (Informe elaborat per Jane Pillinger, Verena Schmidt i Nora Wintour)

El (s) temps de treball (s) a la negociació col·lectiva

- ✓ Una qüestió central
 - ✓ Ordenació- durada i distribució
- ✓ Binomi temps – salari
 - ✓ “quantitat de temps”
 - ✓ premi disponibilitat

CTESC (2021)

Cultures organitzatives sexuades (J. ACKER, 1990)

- l'avaluació dels llocs de treball i l'elaboració de classificacions professionals
- els processos de contractació i promoció
- les estructures i sistemes de remuneració
- l'organització del temps de treball

[Sánchez-Mira, N; Serrano, R; Carrasquer, P. \(2020\) What slips through the cracks: The distance between regulations and practices shaping the gender pay gap. Economic and Industrial Democracy. doi:10.1177/0143831X20924457](#)

Falsos amics.....

L'impacte de les « responsabilitats familiars » de cura

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/european-semester_thematic-factsheet_labour-force-participation-women_es.pdf

- Temps parcial – reducció jornada laboral estàndard: són el mateix?
- Permisos – excedències..... : els efectes de la discontinuïtat en les dones
- Jornada laboral rígida vs. flexible: límits de la flexibilitat
- Covid-19: Que teletreballin ells!!!! (Moreno, Borràs (2021))

Serveix
avui com
a lema?

Wikipedia: pancarta Melbourne 1856.
Robert Owen 1810

Per acabar

- Combinar les exigències empresarials de flexibilitat i la temporalitat del treball de cura
- Impuls autonomia individual i col·lectiva en l'organització del temps de treball
- Reducció jornada laboral estàndard

Setmana laboral de 4 dies?

Referències

- CTESC (2021). *El temps de treball: canvis normatius, tendències emergents i regulació en els convenis col·lectius*. Barcelona: CTESC-Generalitat de Catalunya.
- Eurofound (2022). *Overtime in Europe: Regulation and practice*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Eurofound (2021). *Working time in 2019–2020*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Eurofound i European Commission Joint Research Centre (2021). *What just happened? COVID-19 lockdowns and change in the labour market*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Eurofound (2020). *Living, working and COVID-19*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. COVID-19 series.
- Moreno, S.; Borràs, V. (2021). *Que teletreballin ells*. Barcelona: MRA Ediciones.
- Pillinger, J., Wintour, N. (2018). *Collective Bargaining and Gender Equality (The Gendered Economy)*. Newcastle: Agenda Publishing.
- Sánchez-Mira N; Serrano R; Carrasquer, P. (2021). A matter of fragmentation? Challenges for collective bargaining and employment conditions in the Spanish long-term care sector. *Transfer: European Review of Labour and Research*, 27(3):319-335. doi:10.1177/10242589211028098
- Sánchez-Mira, N; Serrano, R; Carrasquer, P. (2020). What slips through the cracks: The distance between regulations and practices shaping the gender pay gap. *Economic and Industrial Democracy*. doi:10.1177/0143831X20924457

Moltes gràcies per la seva atenció